

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
SVEIKATOS REIKALŲ KOMITETO
SVEIKATOS TAUSOJIMO IR STIPRINIMO REIKALŲ PAKOMITEČIO
2017 M. XII SEIMO (II) PAVASARIO SESIJOS DARBO ATASKAITA
(2017 m. kovo 10 d. – 2017 m. liepos 11 d.)**

Turinys

1. Pakomitetis - sudėtis ir veiklos tikslas.....	3
2. Posėdžiai ir renginiai. Aktualiausi darbai.....	4

1. PAKOMITETIS - SUDĖTIS IR VEIKLOS TIKSLAS

Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetas (toliau – Komitetas) 2017 m. kovo 29 d. priėmė sprendimą Nr. 111-S-2 „Dėl Sveikatos reikalų komiteto Sveikatos tausojimo ir stiprinimo reikalų pakomitečio sudėties ir nuostatų patvirtinimo“, kuriuo patvirtino Komiteto Sveikatos tausojimo ir stiprinimo reikalų pakomitečio (toliau – Pakomitetis) sudėtį (Pakomitečio pirmininkas - Algimantas Kirkutis, Irena Degutienė, Dainius Kepenis, Jonas Liesys, Remigijus Žemaitaitis) ir nuostatus. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. balandžio 4 d. nutarimo Nr. XIII-276 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 16 d. nutarimo Nr. XIII-14 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ 1 straipsniu ir atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Komiteto nario Antano Vinkaus 2017 m. balandžio 6 d. prašymą, Komitetas 2017 m. balandžio 19 d. priėmė sprendimą Nr. 111-S-3 pakeisti Pakomitečio sudėtį (Pakomitečio narę Ireną Degutieneį pakeitė Komiteto narys Antanas Vinkus).

Pakomitečio veiklos tikslas – prisidėti prie valstybės politikos sveikatos tausojimo ir stiprinimo srityje formavimo, skatinant Lietuvos Respublikos Seimą, Lietuvos Respublikos Vyriausybę ir kitas institucijas skirti didesnę dėmesį šalies gyventojų sveikatos tausojimui ir stiprinimui, tuo sukuriant prielaidas gyventojų gyvenimo kokybės gerinimui ir jo trukmės prailginimui, darbingų gyvenimo metų skaičiaus padidinimui, taip pat sveikatos netolygumų ir išlaidų, skiriamų ligų gydymui, poreikio mažinimui.

1 pav. Pakomitečio veiklos tikslai pagal svarbą. Pakomitečio pirmininkas prof. A. Kirkutis.

Pakomitečių (II) pavasario sesijos metu aptarnavo Komiteto biuro vedėja Jolanta Bandzienė ir patarėja Brigita Sesickienė.

2. POSĖDŽIAI IR RENGINIAI. AKTUALIAUSI DARBAI

Pakomitetis (II) pavasario sesijos metu surengė **9 posėdžius** – iš jų vieną išvažiuojamąjį posėdį ir vieną bendrą posėdį su Lietuvos Respublikos Seimo Jaunimo ir sporto reikalų komisija bei **1 spaudos konferenciją**.

2017 m. balandžio 21 d. Pakomitečio išvažiuojamojo posėdžio į Druskininkus metu Pakomitečio pirmininkas prof. A. Kirkutis pristatė pranešimą „Sanatorinio-kurortinio gydymo ir kurortologijos plėtros perspektyvos bei natūralių gamtinių gydomųjų veiksnių naudojimo sveikatos tausojimui ir stiprinimui bei ligų prevencijai skatinimas“. Taip pat pristatyti Pakomitečio tikslai, uždaviniai ir darbo planas. Su Druskininkų savivaldybės vadovais, savivaldybės tarybos Sveikatos komiteto nariais ir sveikatos priežiūros įstaigų vadovais aptartos šalies sveikatos apsaugos sistemos dalys, gyvenamosios medicinos, papildomosios ir alternatyviosios medicinos principai. Aptarta galimybė organizuoti tarptautinę Gyvenamosios medicinos mokslinę-praktinę konferenciją Druskininkuose. Taip pat diskutuota papildomosios ir alternatyviosios medicinos praktikų pritaikymo kurorto gydyklų klinikinėje praktikoje klausimu.

Bendras Lietuvos Respublikos Seimo Jaunimo ir sporto reikalų komisijos ir Pakomitečio posėdis 2017 m. balandžio 26 d. surengtas siekiant aptarti galimybes padidinti kūno kultūros pamokų skaičių pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programose ir įgyvendinti 2014 m. lapkričio 18 d. priimtą Lietuvos Respublikos Seimo rezoliuciją Nr. XII-1342 „Dėl sporto politikos“. Posėdžio dalyviai sutarė, kad kūno kultūros pamokos formaliojo švietimo programas vykdančiose įstaigose turi vykti ne mažiau kaip 3 valandas per savaitę, nes vaikų sveikata yra blogėjanti ir reikia ugdyti vaikų įprotį judėti.

Pakomitetis šios sesijos metu didžiausią dėmesį skyrė **teigiamiems Lietuvos gyventojų sveikatos (gyvenamosios stebėsenos) rodikliams** ir **gyvenamosios medicinos integravimui į sveikatos apsaugos sistemą**.

Nagrinėdamas gyventojų sveikatos rodiklių temą Pakomitetis su Sveikatos apsaugos ministerijos, Lietuvos kariuomenės Daktaro Jono Basanavičiaus karo medicinos tarnybos, Lietuvos statistikos departamento, Higienos instituto, Švietimo ir mokslo ministerijos, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto, Klaipėdos universiteto Sveikatos mokslų fakulteto, Lietuvos edukologijos universiteto, Lietuvos sporto universiteto, Visuomenės sveikatos biurų atstovais 2017 m. gegužės 3 d. posėdyje ir gegužės 31 d. spaudos konferencijoje siekė atkreipti specialistų ir visuomenės dėmesį, kad norint didinti Lietuvos gyventojų sveikatos išteklius būtina tirti ir daugiau dėmesio skirti teigiamiems Lietuvos gyventojų sveikatos (gyvenamosios stebėsenos) rodikliams, tokiems kaip vaisių ir daržovių vartojimas, fizinis aktyvumas,

žalingų įpročių vengimas ir kt. Anot Pakomitečio pirmininko prof. A. Kirkučio, šiai dienai teigiami Lietuvos gyventojų sveikatos rodikliai nepakankamai apibrėžti ir analizuojami. Prof. A. Kirkutis tikisi, kad bendromis Pakomitečio, Sveikatos apsaugos ministerijos, kitų valstybinių institucijų ir universitetų pastangomis pavyks pasiekti šio tikslo, taip didinant visuomenės supratimą apie sveikatą. Pakomitečio spaudos konferencijos garso įrašas (http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15259&p_k=1&p_a=media_object_viewer&guid=7D0D25A6-BE7C-4E4C-B553-3F0AACF0CACA).

Vienas pagrindinių šio pusmečio Pakomitečio tikslų buvo – reglamentuoti ir integruoti į Lietuvos sveikatos apsaugos sistemą gyvenamosios mediciną. Pakomitetis, vadovaujamas prof. A. Kirkučio, kartu su sveikatos apsaugos ministru A. Veryga, Sveikatos apsaugos ministerijos, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto, Klaipėdos universiteto Sveikatos mokslų fakulteto, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto, Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos ir kitų institucijų atstovais rengė posėdžius (2017 m. gegužės 18, 24 d. ir birželio 7, 21 d.) ir svarstė gyvenamosios medicinos reglamentavimo, specialistų rengimo, integravimo į sveikatos apsaugos sistemą, funkcijų, veiklos apmokėjimo ir kitus klausimus.

Galima pasidžiaugti bendrais darbo veiklos rezultatais – parengtas gyvenamosios medicinos specialisto veiklos reikalavimų projektas, kuris bus tvirtinamas sveikatos apsaugos ministro įsakymu, ir Lietuva artimiausiu laiku pirmoji Europoje turės asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros sistemose dirbančius sveikos gyvenamosios specialistus. Parengtame gyvenamosios medicinos specialisto veiklos reikalavimų projekte numatyta, kad gyvenamosios medicinos specialistas dirbs asmens sveikatos priežiūros įstaigose su šeimos gydytojų komanda ir galės atlikti visapusišką gyvenamosios rizikos veiksnių įvertinimą, įvertinti biologines, psichologines bei socialines nepalankios sveikatai elgsenos priežastis, teikti informaciją, taikant mokslu grįstas žinias mitybos, fizinio aktyvumo, streso valdymo klausimais, sudaryti sveikos mitybos bei fizinio aktyvumo planus lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis sergantiems asmenims, atsižvelgiant į jų būklę, motyvuoti pacientą siekti palankių sveikatai gyvenamosios pokyčių, įvertinti pacientų gyvenamosios pokyčių rezultatus ir skatinti tarpdisciplininę gydytojų komandos, visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, šeimos, bendruomenės organizacijų bendradarbiavimą, siekiant koreguoti asmenų gyvenamąją. Minėtasis gyvenamosios medicinos specialisto veiklos reikalavimų projektas dar bus derinamas su atitinkamomis sveikatos priežiūros specialybių draugijomis. Pagal kuriamą modelį šie specialistai taip pat galės teikti grupines konsultavimo paslaugas savivaldybių visuomenės sveikatos biuruose.

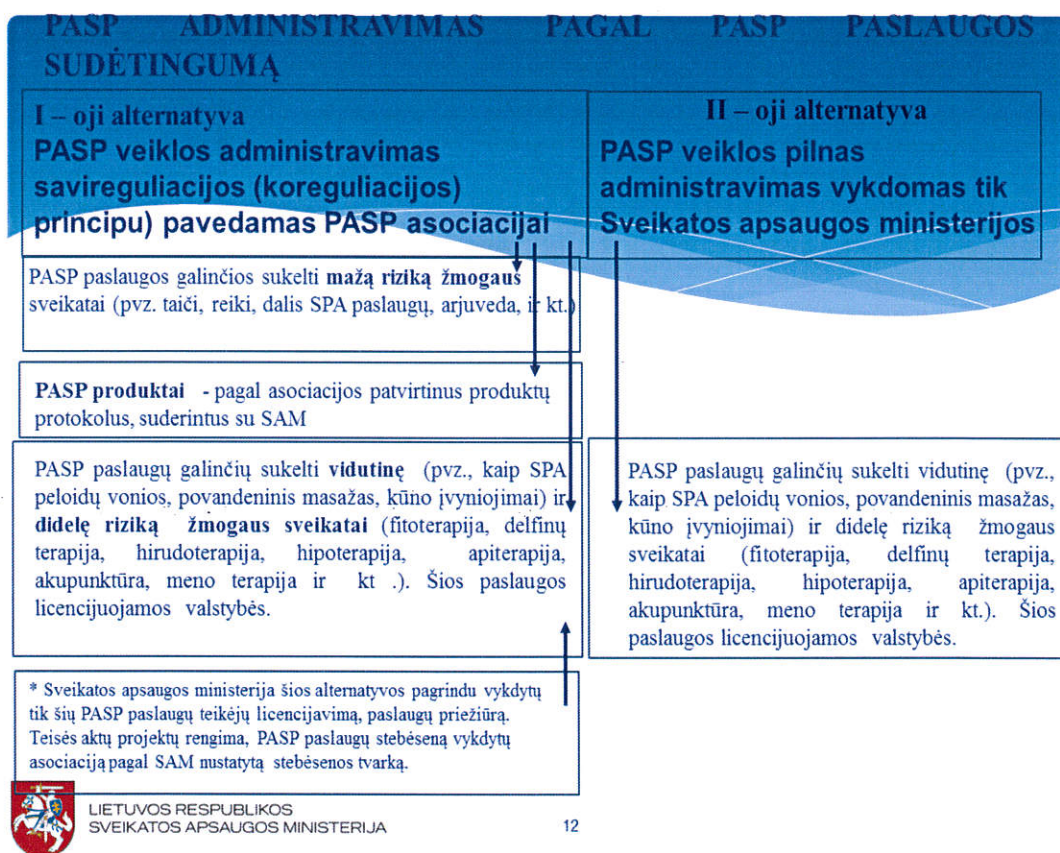
2017 m. birželio 21 d. sveikatos apsaugos ministras A. Veryga taip pat pavedė sudaryti darbo grupę lydintiesiems teisės aktams parengti (papildyti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. sausio 6 d. įsakymą Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ dėl spaudo išdavimo, pakeisti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 5 d. įsakymą Nr. V-943 „Dėl Pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo ir apmokėjimo tvarkos aprašo bei pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų ir bazinių kainų sąrašo tvirtinimo“, įvedant gyvensenos medicinos paslaugas ir nustatant mokėjimo už paslaugas būdus ir kt.). 2017 m. birželio 30 d. priimtas sveikatos apsaugos ministro įsakymas Nr. V-825 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. gruodžio 9 d. įsakymo Nr. V-1427 „Dėl Kitos sveikatinimo veiklos rūšių sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“, kuriuo papildytas kitų sveikatinimo veiklos rūšių sąrašas gyvensenos medicinos specialisto veikla. Tikimasi, kad jau šį rudenį gyvensenos medicinos specialisto veiklos reikalavimai ir kiti lydintieji teisės aktai bus priimti.

2017 m. birželio 29 d. Pakomitečio posėdyje pradėta svarstyti nauja ir Pakomitečio veiklai labai aktuali tema – **papildomoji ir alternatyvioji medicina** (toliau – PAM). Reglamentuoti netradicinės medicinos veiklą yra prioritetinga Sveikatos apsaugos ministerijos teisėkūros iniciatyva, kurios tikslas - užkirsti kelią nesaugioms netradicinės medicinos (papildomosios ir alternatyviosios) praktikos paslaugoms, galinčioms padaryti žalą žmogaus sveikatai, sukuriant teisinę ir saugią šios veiklos aplinką paslaugų teikėjams ir vartotojams. Sveikatos apsaugos ministerija supažindino Pakomitečio narius ir kviestinius posėdžio dalyvius su ministerijos parengtais dviem papildomosios ir alternatyviosios medicinos galimo teisinio reguliavimo variantais.

Įgyvendinant **1-ąją alternatyvą** planuojamas PAM veiklos plėtros modelis parengtas pagal siūlomos apibrėžti netradicinės medicinos (PAM) sąvokos turinį (netradicinę mediciną (PAM) siūloma apibrėžti kaip biomedicinos mokslų sritį, apimančią sveikatos rekreaciją, natūralią ir liaudies mediciną ir jų veiklose naudojamus produktus. Paslaugos diferencijuotos pagal galimą riziką ir žalą žmogaus sveikatai. Planuojamas licencijuoti PAM praktikos paslaugas, keliančias vidutinę ir didelę riziką žmogaus sveikatai, bus pavesta administruoti Sveikatos apsaugos ministerijai. Netradicinės medicinos (PAM) praktikos paslaugas, keliančias mažą riziką žmogaus sveikatai ir priskirtas savireguliacijai (koreguliacijai), administruos naujai įsteigta asociacija (rūmai, konfederacija ar sąjunga). Viena iš asociacijos funkcijų – išduoti PAM kvalifikacijos pažymėjimus asmenims, vykdantiems veiklą, kuriai bus taikomas savireguliacijos (koreguliacijos) principas. Asociacija taip pat būtų atsakinga už privalomo papildomų PAM kompetencijų suteikiančio įvadinio mokymo ir (ar) kvalifikacijos kurso pagal atitinkamą PAM veiklą organizavimą, įskaitant mokymo programų projektų rengimą. Jai būtų pavesta organizuoti paslaugų, kurios bus licencijuojamos, plėtrą, pavyzdžiui, suteikti visą informaciją, kur ir kokių profesinių kompetencijų

gali įgyti asmuo, praktikuojantis minėtą veiklą, vystyti suinteresuotų asmenų bendradarbiavimą, siekiant inovatyvios veiklos. Kartu ji turėtų rengti šios veiklos žmogiškųjų išteklių kompetencijų tobulinimo programų standartų projektus, kuriuos derintų su Sveikatos apsaugos ministerija.

Įgyvendinant **2-ąją alternatyvą** būtų sprendžiamos tos pačios problemos, tačiau mažesne paslaugų apimtimi – tai apimtų PAM natūralios ir liaudies medicinos praktiką ir kelias sveikatos rekreacijos srities paslaugas, kurias numatoma licencijuoti. Šiuo tikslu visas funkcijas, būtinas netradicinės medicinos (PAM) praktikos paslaugų saugumui ir kokybei užtikrinti, vykdytų tik Sveikatos apsaugos ministerija ir jos pavaldžios įstaigos pagal kompetenciją. XVI Lietuvos Respublikos Vyriausybė pritarė pastarajai iniciatyvai, tačiau pastaruoju metu Sveikatos apsaugos ministerija ketina iš naujo peržiūrėti 1-osios alternatyvos mechanizmo galimybes.

2 pav. 1-osios ir II-osios alternatyvos palyginimas. Sveikatos apsaugos ministerijos informacija.

Pakomitetis nusprendė tęsti netradicinės medicinos teisinio reglamentavimo klausimų svarstymą 2017 m. XII Seimo (III) rudens sesijoje.

Pakomitečio pirmininkas

Algimantas Kirkutis